

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Uitsluitend verzonden via internetconsultatie.nl

Datum : 22 januari 2021

Ref : 20210122/NZ/JF

Betreft : conceptbesluit stikstofreductie en natuurverbetering

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij geeft de brancheorganisatie van projectontwikkelaars (NEPROM) haar visie op het conceptbesluit stikstofreductie en natuurverbetering.

Uit efficiencyoverwegingen beperkten wij onze inbreng tot een korte bespreking van de huidige stand van zaken in het stikstofdossier en de verplichting tot emissiebeperking (art. III of art. 7.19a Besluit bouwwerken leefomgeving).

1. Het stikstofdossier

Wij hebben waardering voor de grote en belangrijke stappen die door de regering gezet worden om tot een oplossing in dit dossier te komen. Wij vinden dat de ingeslagen weg verder bewandeld kan worden, ook al is het huidige kabinet demissionair.

Wel blijven onze leden dit dossier als een groot risico zien.

Reden daarvoor is eigenlijk dat zij op de volgende drie punten nog onvoldoende voortgang zien om van een oplossing te kunnen spreken:

- 1) Hoe gaat voldoende ruimte vrijgemaakt worden om de natuur te herstellen en tot nieuwe economische ontwikkelingen (met name woningbouw) te komen? Aangekondigde maatregelen gaan namelijk niet door (veevoer) of zetten simpelweg te weinig zoden aan de dijk om de doorbraak te bereiken waar we samen al geruime tijd naar op zoek zijn. Zo is het saldo van het stikstofregistratiesysteem regelmatig te weinig om überhaupt aan woningbouw toe te komen. Dat gaat soms op aan MIRT-projecten. Wij vinden dat er extra maatregelen genomen moeten worden, op de locaties waar die het meeste (stikstof)winst opleveren;
- 2) Infrastructuur krijgt onvoldoende aandacht. Het algemeen belang van voldoende betaalbare woningen wordt in dit dossier onderkend. Toegangs- en ontsluitingswegen horen daar echter nadrukkelijk ook bij. Die vallen niet onder vrijstelling in het wetsvoorstel stikstofreductie en natuurverbetering. Daar dient een oplossing voor gevonden te worden, want zonder infrastructuur géén nieuwe woningen. Ons advies is het verkeer niet toe te rekenen aan de woningen, maar aan de weg en onderdeel te laten zijn van de achtergronddepositie;

- 3) Ook bestemmingsplannen vallen niet onder bovenbedoelde vrijstelling. In bepaalde gemeenten (bijvoorbeeld maar niet uitsluitend Den Haag en Zaanstad) blijft het daarom lastig om 'het bestemmingsplan rond te krijgen' in verband met de huidige stikstofproblematiek. Bestaande oplossingen zijn niet toereikend.

Wij verzoeken u deze drie aspecten bij voorrang op te pakken.

2. De verplichting tot emissiebeperking

Op voorhand vinden wij dat een emissiebeperking aansluit bij de autonome beperking die verwacht wordt door de vervanging van oude machines, de inzet van schoner materieel/materiaal, de enorme inspanningen die onze leden daar nu al toe verrichten en de middelen die door de overheid daartoe ter beschikking gesteld worden. Waarbij wij overigens opmerken dat de NEPROM niet betrokken is bij de verdeling en inzet van de beschikbare middelen dus voor ons nog onduidelijk is of zij voldoende zijn, eerlijk verdeeld worden en kosteneffectief worden ingezet. Onze indruk is dat er omvangrijke bedragen aan publieke middelen beschikbaar worden gesteld voor reductie tijdens de bouwfase, terwijl de emissie daar in relatie met andere bronnen zeer gering is en slechts zeer beperkt bijdraagt aan de oplossing van de problematiek. Onze inschatting is dat de middelen veel kostenefficiënter ingezet kunnen worden in de andere sectoren.

De voorgestelde verplichting tot emissiebeperking roept voor het overige veel vragen op. Die stellen wij hieronder. Tevens doen wij concrete suggesties ter aanscherping/verduidelijking en verbetering van de tekst.

- 1) Wat is de status van de voorgestelde verplichting? Betreft het een inspannings- of resultaatsverplichting?;
- 2) Hoe ver reikt de verplichting? Wij snappen dat het alleen om de bouwplaats gaat. Het kan niet zo zijn dat de verplichting voor het overige onbeperkt blijft. Om de reikwijdte van de verplichting verder te verduidelijken, verzoeken wij de tekst daarom zo aan te passen, dat duidelijk naar voren komt dat het alleen om beperking van de stikstofuitstoot op stikstofgevoelige habitats gaat indien en voor zover die significante gevolgen voor het betreffende Natura-2000 gebied kan hebben;
- 3) Wij gaan er niet vanuit dat de verplichting zover gaat dat emissieloos of nog verder (schoner dan voorheen) bedoeld wordt. Kunt u dat bevestigen en daarbij aangeven hoe u tegen de eventuele invulling van de genoemde maatwerk- en vergunningvoorschriften aankijkt?;
- 4) Wat bedoelt u met een emissiereductieplan en welke voorwaarden worden daaraan gesteld? Hoe gaat dat plan eruit zien?;
- 5) Hoe lang blijft de genoemde verplichting gelden? Het zou logisch zijn hieraan een einddatum aan te verbinden, in lijn met het programma dat opgesteld gaat worden en de termijnen die daarvoor gelden;
- 6) Wij verzoeken u het proportionaliteitsbeginsel expliciet van toepassing te verklaren op deze verplichting en bijbehorende voorschriften, waarvan een economische toets verplicht onderdeel uitmaakt. De te treffen maatregelen moeten haalbaar en betaalbaar zijn;

- 7) Waarom geldt de verplichting tot emissiebeperking alleen voor de bouwsector? De (woningbouw)sector draagt amper bij aan het stikstofprobleem. Zeker nu elders meer stikstofwinst te behalen valt, is niet uit te leggen waarom andere sectoren geen verplichting opgelegd krijgen.

Tot slot

Wij verzoeken u deze punten in de volgende versie te verwerken en wensen u succes bij de verdere behandeling van dit dossier.

Tot een nadere toelichting op deze brief zijn wij bereid.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Jan Fokkema', written over a thin horizontal line.

Jan Fokkema,
directeur NEPROM